

'¡Visquem en valencià!'

El cartell està bastant ben dissenyat, com és ja habitual en aquest país de dissenyadors, fotògrafs, arquitectes i altres fabricants de fantasies, que altres coses de profit potser no fem, però dissenyar, dissenyem. L'he vist en un parell de botigues de València, una sabateria de xiquets i una casa de vetes-i-fils. Supose que en deu haver molts més, d'aquests cartells, i que aviat en cobriran tanques i murs per tot el país, si és que els hi arriba el pressupost, o que ens passaran l'espot corresponent per la tele de casa. Està molt bé, això. "¡Visquem en valencià!", diu el cartell. No sé si les dignes autoritats autonòmiques que l'han produït i repartit el deuen haver pensat com un eslògan socio-lingüístic, com una mostra de convicció, com una exhortació moral, o com un desig piados: com qui diu *sursum corda!*, o "¡anem tots a la processó!", o "¡Visca la Mare de Déu dels Desemparats!". Dic això, perquè la consigna del disseny m'ha fet, només llegir-la, l'efecte d'una consigna celestial. Una cosa etèria, sobrenatural, aplicable a un altre món que no és el nostre de cada dia. Ni tan sols una crida a la pràctica de les virtuts heroiques, fruit de l'esforç personal extrem contra els enemics de l'ànima i contra tota adversitat. Perquè això, ben difícil que és, pot en últim extrem arribar a ser possible, almenys en el cas dels sants més eminents. Ni tan sols arriba a ser, l'exhortació del cartell, el fervent desig d'un miracle. Perquè els miracles, amb la fe corresponent i una mica d'intervenció divina, són una cosa factible i comprovada. Mentre que "¡visquem en valencià!" no expressa cap realitat possible, ni amb virtuts heroiques, ni amb miracles, ni amb res que ens hi pugui assistir. És, simplement, una pura impossibilitat física, una irrealitat, una no-cosa.

Analitzem, si no, els components elementals d'allò que en diem "viure", i ve-

jam si "en valencià" els és aplicable en tot, en part, o en res. Repassem una petita llista d'obvietats (m'agrada, de tant en tant, repassar obvietats, coses gens originals, les que tothom sap ja massa, i en aquest camp no és tampoc la primera vegada que ho faig, però és que el cartell em provoca), i si els catalans no-valencians no poden aplicar-se les totes, que se n'apliquen la part alíquota, que és molta. Repassem. En primer lloc, per viure, cal viure en una casa, la qual ha d'estar en un carrer, passeig, plaça o avinguda. Impossible: el País Valencià el 95% (i em quede curt) del veïnat ha de viure, tant si vol com si no, en una *calle, paseo, plaza* o *avenida*. Ja comencem malament, doncs. Tants anys que han tingut els ajuntaments (la major part, de la mateixa corda política que les autoritats productores del cartell), per domiciliar-nos en valencià, i res, salvant les honroses i escasses excepcions. Continuant la trista broma, per viure bé caldrà menjar. I si vostès volen menjar –i beure alguna cosa que no siga aigua de la font o de l'aixeta– en l'exhortada llengua del cartell, ja poden anar dient adéu als amics, als amors i a la vida: a les botigues, carnisseries, mercats, supermercats i restaurants (salvada la rara excepció, etc., que no ens salvarà la vida), no hi ha ni pa ni carn ni peix ni formatge ni llet ni vedella amb patates, només *pan, carne, pescado, queso, leche* i *ternera con patatas*. Total: viure en valencià és dejunar. Al cel en poques setmanes.

Ara, que no caiguem malalts i haguem d'anar al metge, que ens faça una recepta, o comprar medicament a la farmàcia: obviament, no hi ha receptes de la Seguretat Social, ni de Muface, ni de ningú, en valencià. I *tots*, rigorosament tots, els medicaments de totes les farmàcies, ja saben vostès en quina llengua estan. Im-

possible, per tant, curar-se un banal refredat en valencià, ni una pulmonia ni un mal al cor. Qui està malalt, o es cura en castellà, o es mor. "¡Visquem en valencià!", doncs, sense menjar ni caure malalts: és cosa molt difícil i meritòria, però tot siga per salvar la llengua, encara que hi perdem la vida. Ah, i que, mentre vivim, no se'ns passe pel cap de comprar alguna màquina indispensable –com ara un vídeo o una rentadora–, perquè la factura, la garantia i les instruccions poden estar en qualsevol idioma excepte en aquell en què hem de viure. I que ningú no vulga, mentre va vivint com pot, adquirir articles d'higiene, íntima o domèstica, cosmètica i diversos: només trobarà *jabón, limpiahogar*, i coses així, o *crème anti-rides* en bon i clar francès, que, d'això, no en falta. I que no vulga viatjar, perquè la Renfe només li vendrà bitllets en castellà, i Ibèria en castellà i en anglès, que d'això també estem servits. Bé, ja n'hi ha prou. Poden seguir vostès mateixos.

¿Quina vida ens queda, doncs, si volem seguir l'exhortació sincera de les nostres autoritats? Queda la vida íntima, espiritual, literària, la vida de l'amor i l'amistat. Podem llegir una mica de literatura (escoltar música, no, que els discos també estan en castellà), no tot, conversar discretament amb algun amic íntim, pronunciar tendres paraules a l'orella de l'estimada, meditar en el secret dels nostres cors, i algunes coses d'aquest estil. Ja és molt, i cal reconèixer que és la part més humana i profunda de la vida, la que es pot fer en valencià. Deu ser aquesta vida, la que el cartell ens proposa. La millor. Visquem en valencià: durarem pocs dies, però serà una inoblidable experiència.

Joan F. Mira